

Előfizetési árak helyben és vidéken:

Egy évre	24 korona.
Fél évre	12 korona.
Negyed évre	6 korona.
Egy órára	2 korona.
Egy szám ára	8 fillér.
Vidéken	10 fillér.

Megjelenik mindennap hétfőn és o ünnep után való napon is. o

NAPLÓ

POLITIKAI NAPILAP.

HIRDETÉSI DIJAK:

Nyilttér sora: 50 fillér. — Üzleti hirdetések megállapodás szerint. — Apró hirdetések: Egy szó 4 fillér, vastagabb betűvel 8 fillér.

A szerkesztőség és kiadóhivatal Jókai-utca 15. szám alatt van. — Keziratokat o nem ad vissza a szerkesztőség. o

TELEFON-SZÁM: Szerkesztőség: 379. Kiadóhivatal: 379.

A küzdelem.

Szükség van arra, hogy a most folyó nagy harcot az alkotmányvédelem jegyében vívja meg az ellenzék. Ami világosabban szólva azt jelenti, hogy apró kérdésekkel most ne hozakodjunk elő, hanem igyekezzünk megnövelni azok számát, a kik a megtámadott alkotmányosságért léptek a küzdőterre, nehogy ez a hatalmas küzdelem csufos felsüléssel végződjék. — Ha a magyar nemzet nem küld most a parlamentbe erős ellenzéket, akkor a parlamentárizmusnak ugyancsak befejezett Magyarországon. Nemuljanak hát el a kisebb jelentőségű sérelmek s az igaz hazafiak fogjanak kezét az alkotmány megvédelmezésére. — Parancsoló kötelessége ez most minden magyar embernek. Majd ha megvívjuk a nagy csatát, akkor előállhat mindenki sérelmeivel.

Európa szeme Magyarországra tekint ezekben a zivataros napokban. A külföld is tudja, a mit mi érzünk, hogy ez a harc a régi, több százados küzdelemünknek megújítása. A kucruc és a labanc párt újra feláradt s újra megütözkönnék a tiszta állami függetlenség harcosai azokkal, a kik hazánk boldogulását Ausztriával való minél erősebb összefűzésben látják. Valóságos modern kucruc-labanc hadjárat ez. Mindenfelé összecsapnak a hadviselő felek s ugyancsak működik a ravaszság, sőt itt-ott használatba vették a csendőrszuronyokat is. Van ennek a harcnak sok nemes katonája, van poézise és martirjai is lesznek. Az azonban bizonyos, hogy erkölcsnemesítő hatása nem lesz. Erőről a téli választásról még sok szó fog esni. Addig is, míg befejezést nyer s azután is. Bent is a nemzet tanácsában, kívülről is. Az ellenzékre nézve valószínűleg egzisztenciális kérdés, hogy a régi létszámban visszerüljön a parlamentbe. Elsőrendű nemzeti érdek is most, hogy erős nemzeti ellenzék legyen a magyar országgyűlésnek, mert a választási harc viharai feltámasztották az oláhokat, a tótokat, a szerbeket és a szászokat, a kik a maguksaját hazafiatlan programjával

— az erős kéz jóvoltából — előreláthatólag jelentékenyszámában fognak megjelenni a magyar országgyűlésen. — Hát ezeket az urakat a legradikálisabb nemzeti álláspontból lehet legsikeresebben visszaverni s ez az ellenzék feladata lesz.

Bizonyos dolog, hogy az új országgyűlésen nem könnyen indul meg a munka. Sok víz lefolyik addig a Dunán, a míg a pártok megtalálják a kibontakozás középutját. Erre az országgyűlésre azonban történelmi, nagy munka vár. Ennek az országgyűlésnek lesz hivatása a régi közöstyűes rendszer romjainak eltakarítása után lerakni a független Magyarország fundamentumát. Sugaras, történelmi nevek viselői készülnek erre az országgyűlésre. Ha a kibontakozás gyorsan megy, gyönyörű muukának lehet tanujja a nemzet. A legszükségesebb reformok már is ott kopogtatnak a dunaparti ragyogó palota ajtaján. Ki kell nyitni a kapukat a lehető leggyorsabban, mielőtt a külső áradat bezuzná.

Igenis nem lehet menekülni a parlamenti reform elől. Se az ellenzéknek, se a kormánynak, legalább is hosszú időre nem lehet. És egy ilyen választási hadjárat hatalmas lendületet ad annak a törekvésnek, mely az egyenlőséget a munka szerint a maga igazában értékeli. Se születés, se a világnak semmiféle hatalma nem adott jogot egy millió embernek arra, hogy husz millió nevében döntsön. Majd, ha megnyilatkozhatik az egész ország, annak minden értelmes polgára, majd ha nem kell a választóknak a téli választás fergetegeiben a hetvenedik faluból a választási központba bekocsizni, majd ha tiszta erkölcsi alapon megnyílik a magyar országgyűlés kapuja a szegény ember számára is, sokkal egészségesebb, frissebb lesz a magyar parlament levegője s a nemes munka áldásthöző korszaka köszönt rá a nemzetre.

És ez az idő nincsen meszsze. Azok a választók, a kik néhány nap mulva hosszú hómezőkön keresztül, kibontott lobogóval rozzant ezekeren döcögnek órákon keresztül, hogy a választási urnába egy nevet

dobjanak, talán utoljára teszik meg ezt a kortesutat. Egy esztendő beesületes munkája elfújhatja mint a pelyhet a mostani vaskalapos, maradi választási rendszert, mely melegágya nemcsak a szocialisztikus, de az anarchisztikus törekvéseknek is.

Nagy munka küszöbén állunk.

Készüljön a nemzet erre a nagy munkára. Legjobb fiainak adjon megbízó levelet. Olyan embereknek, a kik be fogják írni nevüket a magyar nép törtérijába. A kiknek van erejük, bátorságuk és erős akaratuk megvédeni a megtámadott alkotmányosságot.

Mert a míg ezt a munkát el nem végezzük, egy lépéssel se haladtunk előre.

— Egy erdélyi képviselőjelölt programja. Szemere Miklós valóságos beistitikos tanácsos, a Tisza-pártból kilépett volt képviselő, ezidőszertint széki-i képviselőjelölt programját fűzetben kinyomatva küldte szét az országban. A nagy műveltségű, izzó magyar lelkű Szemerének ez alkalommal is sok érdekes, figyelemreméltó mondanivalója van. A választási viharok alantos hullámvérései között bármely párthoz tartozóknak érdemes elolvasni ilyen emelkedettebb röptű nyilatkozatot, amelynek kiválóbb pontjait itt közöljük:

Minden hazafinak első és legnemesebb kötelessége a magyar alkotmány védbástyáit és a szabadságot megvédeni.

Ez az eszme és érzés tömörített mindnyájunkat a jelen kormány politikai merénylete elleni küzdelemre. Ha ezt nem tennénk, nincs az a magyar kormány, amely Bécs követeléseinek a jövőben ellenállni tudna akár hadi, akár gazdasági és pénzügyi kérdésekben, követelésekben. Nem volna képes ellenállni még a legjobb indulatu és érzelmi kormány sem, mert a hü mameluk többség igennel tud csak szavazni, nemmel soha. — Tisza-féle házszabályokkal kormányozni pedig annyit jelentene nálunk, mint korlátlan uralkodni. Az obstrukciónak híve nem vagyok, a házszabályokon változtatni kell, ámde „est modus in rebus.“ Aminek én szószólója vagyok, azok az új institúciók. Ha valakinek rosszak a lovai, rozoga a szekere, ócska a szerszáma, nem fog sokkal gyorsabban haladni, bármint változtatgatja a kocsiszt. Ujítani kell az egész alkalmatosságot.

Itt vagyunk mi is politikánkkal, jöhet itt más miniszter, ha nem terem, ha nem szab új intézményeket a nemzet meztelen testére, legjobb igyekezetét sem fogja ál-

dásos siker koronázni. Régi intézményeinket leromboltuk, de ujakat helyébe nem alkottunk. Igen nemesen és szépen eltöröltük a jobbagyságot, de a felszabadult nép védelmére nem gondoltunk, nem alkottunk a nép otthonát védő (homestead) törvényeket. Hajdan védte a nép telkét a földesur, ma nem védi senki. Az eredményt ismerjük, az lett, hogy az egész vidékek lakossága elpusztult, vándorolnak ki Amerikába, megeite őket a szabadság és az uzsora. Vannak, a kik erre azt felelik: „vándorolnak be is elegen“. Megvallom, engem ez az anyagsere meg nem nyugtat. Nekünk szükségünk van arra a jó népre, az óslakókra, ami vérünkre a maga egyszerűségével, ha tetszik gondatlan gyermekségével, — de állam- és nemzetfenntartó erényeivel, önfeláldozó hazafiságával, halált megvető vitézségével, szükségünk van reá, „ha akarunk Magyarországot, és ha akarunk „monarchiát“. Gondolkozunk kell államférfiúi és apai szeretettel, hogy fennmaradjon és fejlődjék szabadon a hazai és a magyar föld dicsőségére. Benne a magyar Génius és az őserő. Bezzeg! szükségünk volna a régi középbirtoku osztályra is, mely politikailag a nemzet gerince volt. De sajnálhatjuk, fájdalom többnyire elpusztult. Nem képes már a képviselőházban elfoglalt régi helyeit sem kitölteni. Helyettesítik jórészt professzionatus politikusok. Romlásba kergette délibábüző hazafisága és kormányaink mostohasága. Államférfiaink nem dajkálták, inkább csak az élelmességnek siettek nyitni tág kaput.

Mit tárgyal a város?

Szabizottságok ülése?

— Saját tudósítónktól. —

— január 21.

Kolozsvár sz. kir. város törvényhatósága I. (jogügyi), II. (pénzügyi), III. (tanügyi) és IV. (rendészeti) szabizottságai ma, *f. hó 21-ikén* (szombaton) és esetleg a reakövetkező köznapokon, mindenkor d. u. 3 órakor, a városház közgyűlési termében együttes ülést tartanak.

Tárgyak:

1. Belügyminiszteri körrendelet a magyarországi városok és községek fogyasztási adótermészetű jövedelmeinek ideiglenes rendezéséről szóló 1899. évi VI. t.-cz. hatályának meghosszabbítása tárgyában.

2. Tolna vármegye közönségének átíratja az országgyűlés képviselő házához és a m. kir. Miniszterelnök urhoz a szerb kereskedelmi szerződés mielőbbi felmondása iránt intézett feliratainak hasonló szellemű felirattal leendő támogatása tárgyában.

3. Torda-Aranyosvármegye kö-

zönségének átirata az 1883. évi XLIV. t.-c. 49-ik §-ának megfelelő módosítás iránt az országgyűlés képviselőházához intézett feliratának hasonló felirattal való támogatása tárgyában.

4. Előterjesztés turui és goldensteini lovag Kurz Siegfried Móríc hadköteles illetőségének megállapítása tárgyában.

5. Számvevőség előterjesztése a fedezetlen tartozások kifizetése tárgyában.

6. Mérnöki hivatal előterjesztése a Mátyás király-tér északi oldalán létesítendő elárusítóhely (piac) mikénti beállítására tárgyában.

7. Előterjesztés özv. Ferenci Sámuelné Fellegvári-ut középoldai 15. sz. alatti házának kisajátítása tárgyában.

8. Városi főerdész előterjesztése a város alsó és felső jóságain gyakorolható vadászati jog bérbeadása tárgyában.

9. Előterjesztés a monostori gazdasági tanintézet volt átalakoroda mellett elvonuló utcának a k.-monostori róm. kath. tan. alap részére leendő eladása tárgyában.

10. Előterjesztés a légszuszgyár által végzendő szerelési munkák díjszabásának megállapítása tárgyában.

11. A kolozsvári ipartestület kéreményseprő szakosztályának kérése a kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur 20585. VIII-904. sz. határozatának fogantatásáról.

12. Gyenge Erzsébet okl. óvónő kérése a Pata-utca 87. sz. alatti óvodája részére segély megszavazása iránt.

13. Visky Imre és fia Elek fa- és márványfestők kérése a Ferencz József-uti nagy-vashid festésénél szenvedett 300 K. káruk megtérítése iránt.

14. Körmeny Árpád v. napidíjas kérése napidíjának felemelése iránt.

15. Özv. Balogh Györgyné v. vámenlőr kérése kegdyj megszavazása iránt.

— **A legujabb vívmány.** Kiapadhatatlan a vívmányok forrása. Az ember azt hihette, hogy példának okáért olyan nemzeti vívmányok után, mint az, hogy a katonai parancsnokságok magyarul kötelesek levelezni: a nemzet vágyainak évtizedekre kell meglapulniok. Nem, mondják a hatvanhetes politika lovagjai, a vívmányokból még egész tárház van hátra; csak bizzanak bennünk, mi valamennyit szépen kipakkoljuk. Ime, a legujabb sütet: a katonai iskolák ujnyi vastagságu tankönyvet kapnak. Fekete-sárga a fedele, német a felirása, de az irás így szól: Ungarisch, Lehrbehelf stb. A be'sejében pedig egyszerű tömndatok vannak egymás mellé soroztatva magyar és német nyelven, hogy a jövődö tisztek innen megtanulhassák a magyar szót. Ugye bár, ez csak eléggé fontos vívmány?

Ha a szavazó polgárok még ezután is haboznának, hogy melyik zászlóhoz álljanak: akkor . . . akkor ez egyszerűen érthetetlen.

— **Csatár Zsiga pénze.** Most, hogy a jelölt anekdoták járnak, föllevenítették a boldogult öreg Csatár Zsiga híres negyvennyolcas esetét is. Az öreg ur egy választáson így kezdte a beszédjét:

— Polgártársaim! Igaz negyvennyolcas voltam egész életemben! (Óriási éljenzés.) Olyan nagyon ragaszkodom a negyvennyolchoz, hogy éppen negyvennyolc forintot hoztam magammal!

Mire egy öblös korteshang közbeszólt:

— Hát az ezernyolcszáz hol marad?

Jelölések

és

részletek a nagy harcából.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, január 20.

A függetlenségi pártkörben ma délelőtt Kossuth Ferenc, Thaly Kálmán és Szederkényi Nándor végeztek az ellenzék szervezetének munkáját. Délelőtt érkekezletet tartott a hetedik kerületi függetlenségi pártjának végrehajtó-bizottsága is, amely dr. Taun Jakabbal az élén tisztelgett Kossuth Ferenc elnöknel és bejelentette neki, hogy a külterületi függetlenségi polgárok ma deputációban akarják megköszönni Kossuth Ferencnek Barabás Béla jelöltségét.

A hetedik kerületben nagy a lelkesedés Barabás Béla kandidátása felett. A népszerű politikus ma este mondja el az Adria-szállóban a programbeszédét, s hogy milyen riadalmat okozott a hetedik kerületben az ellenzéki jelölt, annak az ilusztrálására elmondhatni, hogy Paksy Béla választási elnök ma délelőtt maga sietett fel a függetlenségi pártkörbe és megkérdezte, miképpen akarnak a függetlenségi választók — felvonulni a választásra?

A választási előkészületekről ma az alábbi híreket kaptuk:

A fővárosban.

Az ötödik kerületi szabadelvűpárt dr. Friedmann Bernát elnöklété alatt tegnap ülést tartott, amelyen az elnök úgy vélekedett, hogy a mostani választásnál két párt áll egymással szemben: a munkakerülő és a munkakedvelő párt. Ez után az elmésség után dr. Brüll Mór és Frey Kálmán mondtak el az ellenzékéről minden lehető rosszat s elhatározták, hogy mindent megtesznek, hogy Sándor Pál legyen a kerület képviselője.

A hatodik kerületi szabadelvűpárt jelöltje, Hieronymi Károly miniszter vasárnap tartja meg a külterületi társaskör, az Angyalföldi polgári kör és a Külterületi demokrata kör Vázsonyhoz tartozik s egyetlen nagyobb vendéglő nem volt hajlandó a miniszternek átengedni a termét, Hieronymi a Schlick gyár udvarán mondja programbeszédét.

A IX-X. kerületi Ballagi-párt tevékenysége lázba hozta a kerület polgárságát, mely nagy lelkesedéssel sorakozik zászlója köré. Ma, pénteken délután öt órakor a vásárcsarnok előtt fejt ki programját dr. Ballagi Aladár képviselő-jelölt a Nádor-kávéház nagytermében; este 8 órakor pedig a külterekkel ismerteti meg elveit a Külső Soroksári-ut 22. szám alatti Weisz féle vendéglőben. Megjelenik dr. Vázsonyi Vilmos, a demokraták vezére, ki szót emel a jelölt érdekében. Ballagi szombaton este Kőbányán, vasárnap este nyolc órakor pedig a tisztviselőtelepi kaszinó lakomáján folytatja körutját a kerületben, a miről falragaszokon is értesíti a pártvezetőség a választókat.

A vidéken.

Szegeden báró Bánffy Dezső vasárnap január 22-én tartja az Uj-párt nagygyűlésén a programbeszédét. Szegeden nagyon fényesen fogadják s tiszteletére este lakomát rendeznek. Szegeden kormányparti kortések azzal terrorizálják különösen az iparosválasztókat, hogyha Bánffyra szavaznak, a szegedi pénzügyintézetek azonnal felmondják a náluk élvezett hitelt.

A szegedi kézművesbank most nyilvános értesítést adott közre, a melyben fejtegeti, hogy mindazon hitelképes egyéneknek, a kiktől a szavazóurnánál követett magatartásuk miatt az élvezett hitelt bárhol és bármikor megvonják, a fölmondott hitelt ugyanazon kamatláb és törlesztési föltételek mellett készségegel át fogja vállalni.

A lövői kerületben nagy küzdelemre van kilátás. Solymosy Ödön pártönkivüli jelölt vasárnap délután a lövői gazdák lovas bandériuma s a választók élénk ovációja mellett érkezett Lövőre, hogy kifejthesse programját. Először is elmondta, hogy miért lépett ki a szabadelvűpártból; erre nézve álláspontja az, hogy a házszabály erőszakos revízióját nem helyesli, de szükségesnek tartja a házszabályrevíziót a pártok békés meg egyezése alapján. — Szólt ezután az obstrukcióról s ennek kétféle fajtát ismertette. A technikai obstrukcióra szükség van, mert jöhetnek idők, mikor ez lesz a leghatásosabb fegyver a kezükben. Szólt ezután a katonai javaslatokról, főleg a kétéves katonai szolgáltról. Ő a Széll kormány katonai javaslatát mint szükséges rosszat pártolta, mert megvolt róla győződve, hogy ebből a hadügyi kormány nem enged. Ezt mégis elejtette a hadügyminiszter s most életbelép-

teti a kétéves szolgálatot. Solymosy ezt igen drága ujtásnak tartja, mert hogy a rendes létszám meglegyen, sokkal több ujoncot kell besorozni, kevesebb lesz a póttartalékos s külön altisztképzőket kell felállítani s így ez sokkal többbe kerül.

Solymosy álláspontja az, hogy ha már ebből törvény lesz, úgy okvetlenül kiterjesztendő a lovaságra is, a fegyvergyakorlatok 5-6 éven túl lehetőleg korlátozandók a felmentő okokat pedig ki kell terjeszteni a kisiparosokra is. Sürgetendőnek tartja az adóreformot és áttért az egyházpolitikára, elörlendőnek véli a felekezetenkülsőséget.

A kerület néppárti képviselő-jelöltje, dr. Hencz Károly másnap szintén lovasbandérium, a kerületi papság s több kocsi választópolgár kíséretében érkezett a választókerület székhelyére, Lövőre. A programbeszéd előtt Nemes Sándor peresztegi esperes plébános, mint a kerületi néppárt elnöke szólt a választókhöz. A választókerület néppártja a központból kérvén jelöltet, onnan Hencz Károlyt ajánlották, a kit is ezennel bemutat a választóknak. A jelölt támogatására felolvas-ta Molnár János apát, Páder Rezső prépost, Rakovszky István, gr. Zichy Nándor és Kossuth Ferenc, az egyesült ellenzék vezérlő bizottságának ajánló és üdvözlő levelét és sürgönyét.

A jákóhalmi kerület függetlenségi párti képviselő-jelöltje, dr. Okolicsányi László tegnap tartotta programbeszédét Szászdzózsán. A község egész lakossága már órákkal előbb gyülekezett a község határán és lelkes fogadtatásban részesítette a volt képviselőjét és jelöltjét, a kinek beszédét óriási lelkesedéssel hallgatták és biztosították további osztatlan ragaszkodásukról.

Nagyságon Zlinszky István Kossuth-párti jelölt tegnap tartotta programbeszédét. A nép a hideg idő dacára lovasbandériummal, fehér ruhás leányokkal, cigányzenével vonult eléje. A leányok megkoszorúzták s az egész falu népe kísérte a községháza elé, hol beszédét mindvégig lelkesedve hallgatták. Az éljenzésnek vége-hossza nem volt, bár a kormánypart kortesei közbeszólásokkal akarták Zlinszkyt megzavarni, de a nép dühösen ellenük rontott és csendöröknek kellett a korteseket megvédelmezni a megveréstől. Sacellary György akarta programbeszédét elmondani, de nem juthatott szóhoz, mert a nép csengettyűzött, kolompolt, az aszszonyok pokoli lármát csináltak, kövekkel és jégdarabokkal dobálták, úgy hogy a jelölt elmene-kült.

Tatán gróf Esterházy Ferenc szabadelvűpártival szemben Világhy Gyula almásfüzitői földbirtokos lépett fel függetlenségi programmal. Az ellenzéki jelölt mellett óriási a lelkesedés a kerület minden egyes

Uj házikenyér sütőde!

Tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy

Wesselényi Miklós utca

25. szám alatt

a főpostával szemben

„Központi kenyérsütőde“

czég alatt

uj házikenyér üzletet

nyitottam.

Házikenyéremet alföldi asszonyokkal süttetem.

Sütődém **Forduló utca 7. sz.** alatt, a Seemann-féle házban van.

Kenyérsütés naponta kétszer, délbe 12 órakor és délután 2 órakor.

Becses pártfogását kérve, maradok tisztelettel **BARABÁS EDE.**

TELEFON 5-43.

TELEFON 5-43.

köztségében, a melyet a kormány-párt etetés, itatás s egyéb törvénytelenségekkel igyekszik ellensúlyozni. Gróf Esterházy eddig csak Környén próbált programbeszédet mondani, de ott sem hallgatták meg. Ellenben az uradalom emberei sorra járnak a községeket s minden lehető megígérnek a választóknak, csak hogy a függetlenségi párttól eltávolítsák őket. Az általános hangulatból kivehető, hogy Világhy több száz szavazat többséggel fogja legyőzni ellenfelét. Tudják ezt a kormánypárti táborban is és éppen ezért ma már azt rebesgetik, hogy a gróf a jelöltségtől visszalép.

A *kisjenői* kerületben a második ellenzéki jelölt Szabó Jenő budapesti ügyvéd is visszalépett. A kisjenői mandátumért tehát csak Rusu-Sirianu János román nemzeti-ségi jelölttel kell megküzdenie Csukay Gyula kormánypárti jelöltnek. Van még két szocialista jelölt is, a kiknek van is pártjuk, de azok nem szavazók.

A *gyomai* kerület függetlenségi jelöltjét, dr. Fábry Károlyt nagy lelkesedéssel fogadták Kondoroson. Az egész falu elébe tódult s a programbeszédét folytonos ovációkkal szakították meg. Este a jelölt tiszteletére a „Kondorosi csárdá”-ban lakoma volt, melyen Kecvicy László evangélikus lelkész, a kondorosi függetlenségi párt elnöke köszöntötte fel a jelöltet, aki lendületes beszédben válaszolt. Felköszöntőt mondtak még Biró Benedek, Fülöpp József, Cirbusz Endre és mások.

A kik kiléptek.

A kolozsvári uj-párt dezentorjai,

— január 20.

Midőn az „Uj-párt” Kolozsvárt megalakult, a helybeli intelligencia soraiból tömegesen csatlakoztak zászlói alá. Kijelentették, hogy a Bánffy Dezső „*Iszoltán*” című nevezetes cikkében foglaltakat magukévá teszik és a 67-es alapon „*ellenzék*” kívánnak lenni. Ezt a kijelentést megpecsételték aláírásaikkal is.

Később azonban egy némelyek *másként* kezdtek gondolkodni. Ezek között az első a „kiváló” Smiel Dávid volt. Pedig neki még a „koalíció” sem szolgált ürügyül a szökésre. Akkor ugyanis még nem volt koalíció. De azért a „kiváló” férfit mégis ott hagyta az „Uj-párt”-ot. A „N. H.”-nál van elég szemérmertlenség van arra, hogy azt állítsa, hogy az „Uj-párt” Smiel Dáviddal akarta becsapni a függetlenségi pártot. A valóság pedig az, hogy Smiel Dávid csapta be perfidül az „Uj-párt”-ot. Csatlakozott hozzá. Ismételtén ígérgette, hogy ilyen meg amolyan buzgalmat fejt ki a párt érdekében. Még városi képviselőnek is beválasztatta magát az „Uj-párt” listáján. Aztán dezertált. Argumentuma nem volt rá. De volt oka. Tagadhatatlan, hogy a „N. H.” ezek után méltán nevezheti Dávidot „*kiváló*”-nak.

És ime Dávidnak vannak követői. Valamivel filikusabbak mint ő, de éppen olyan kiváló, nagy jellemek, mint ő.

Ezek tisztességtelen szökésüket a koalícióval, nó meg a liberális-mussal indokolják meg.

Hát nézzünk szemébe ennek a komisz ürügynek, mely csak arra jó, hogy férfiaknak alkalmat adjon a férfiatlanságra.

Tény az, hogy Bánffy Dezső báró csakugyan belépett pártjával együtt az ellenzéki szövetségbe. Hogy mik voltak ennek a lépésnek *tárgyi* okai: tudja mindenki. Kifejtette legutóbb Kolozsváron ő maga. De — és itt bevallom, hogy ennek elárulásával indiszkréciót követek el, — **volt rá egy személyes ok is.**

Az „Uj-párt” dezentorjait különösen érdekelheti ez a személyes ok, a mely **nem volt más, mint az Eötvös Károlynak tartozó tekintet.** Hallják-e ezt, Kun Bernát ur, Löbli ur, Kanitz ur és a többi zsidó vallásu dezentorok. (Smiel Dávid urról nem beszélünk, mert az ő dezertálásának tisztátalan okaival teljesen tisztába vagyunk.) Tudjuk mindannyian, hogy az „Uj-párt” a képviselőházban csak négy taggal volt képviselve. Parlamentni multra és képességre nézve legsúlyosabb volt köztük Eötvös Károly.

Am a nagykőrösi választók komolyan rossz néven vették Eötvöstől, hogy az „Uj-párt”-hoz csatlakozott.

Am, ha az „Uj-párt” nem csatlakozik az ellenzéki szövetséghez és ekként Eötvös Károly még taktikailag se talál érintkezési pontokat nagykőrösi választóival, — menthetetlenül elbukik és kimarad a parlamentből. Bánffy Dezső bárót tehát ez a személyes tekintet is befolyásolta abban, hogy pártjával, mely kis számánál fogva ugy se állhatott volna meg egy magára — a változott viszonyok hullámai között, a szövetséghez csatlakozzék. Vajjon ezért azt érdemli az „Uj-párt” zsidó vallásu híveitől, kiknek leginkább kell tudni, hogy ki és mi Eötvös Károly, hogy elhagyják a harc kezdetén és vissza lopják magukat a kormánypártba?!

Am, — mondják ők, — a szövetségben Rakovszky is ott van, Ő pedig nem liberális. Hát nem liberális, de talán azért még nem bélpoklos, a kivel még érintkezni sem lehet. Egy valóban liberális politikus: Wekerle Sándor állította fel volt a tételt, hogy a politikában *alkalmilag* kezdet fogunk olyanokkal is, kikkel különben nem érintkezünk. Bűn-e hát, ha Bánffy Dezső applikálja magára a kétségtelenül liberális Wekerle által felállított tételt?

Aztán mit jelent valójában, hogy „*Rakovszky is ott van?*” Hát *Istóczy Győző nem volt-e ottan évek hosszú során át a szabadelvű pártban?* Hires tizenkét röpiratát mint szabadelvű képviselő adta ki. És jelenleg nincs-e ott a szabadelvű pártban Abafi Ödön, kevéssel ez-

előtt még fanatikus néppárti képviselő volt. Pedig ő sem szereti jobban a zsidót, mint Rakovszky.

Általában, a kik oly irtózáttal beszélnek az ellenzéki koalícióról, jól teszik, ha nem hagyják figyelmen kívül azt a másik koalíciót, mely az ellenzékkel szemben, a legutóbbi időkből létesült, a *liberális pártnak a feudalizmussal való koalícióját.*

A mi feudális elem Magyarországon van: az ma mind Tiszába és pártjába kapaszkodik. Kezdve Szapáry Gyulán, folytatva Almássi Imrén, Jósika Sándoron, Zsilinszky Róberten és nem végezve a százfenesi Szabó Józsefen, — minden olyan ember, a ki a születés véletlenségénél fogva igényli a közéleti pozíciót: ma mind vitustáncot jár Tisza körül. Ha korábban vissza is vonult, ma kilépett odujából és segít megmenteni Tiszának a — parlamentárizmust.

Vajjon ezek az emberek a szabadelvűek?

A kormánypárton ma jóval többen vannak az egyházpolitikai javaslatok volt ellenzói közül, mint az ellenzéken. Ezt névsorral a kezemből tudom kimutatni. És a néppárt kolozsvári dezentorjai mégis az ellenzéki koalíciótól féltik a liberálisizmust. Attól a koalíciótól, melyben ott vannak Bánffy Dezső báró, Eötvös Károly, Justh Gyula, Olay Lajos, Vázsonyi Vilmos, Vissontai Soma, Szathmári Mór és csekély kivétellel mindazok, kik az egyházpolitikai liberálisizmus diadalmas harcát *önzetlenül* végig küzdötték.

Az igaz, hogy a vicináliták, az inkompábilisok, az államból élők nincsenek köztük. De ezek nem is mentik meg a liberálisizmust, mely komoly veszedelemben azonban csak általuk kerülhet.

Jó lesz tehát az „Uj-párt” dezentorjainak kissé *gondolkodni* is és nem elégedni meg egy szájkó módjára betanult hitvány ürüggyel.

Ha nincs meg bennük a férfias bátorság, hogy meggyőződésükért szembeszálljanak a hatalommal: vallják be ezt nyíltan, de ne kerdőzzék gyávaságukat a liberálisizmussal, mely *ebben a hivatkozásban* nem egyéb hülye szószátyárkodásnál avagy közönséges hazugságnál.

Forradalom Szentpétervárott.

Kartács a cár lába előtt.

A cár is megsebesült (?)

Legujabb részletek.

— Saját tudósítónktól. —

— jan. 20.

Szenzációs hírek érkeznek Oroszországból. Ejjel táviratozva budapesti tudósítónk, hogy Berlinen keresztül érkezett hírek szerint Szentpétervárott valóságos *forradalmi állapotok vannak.* Mult számunk távirati rovatában már megemlékeztünk arról az *ágyumerényletről*, amely

a cár szentpétervári téli palotáját megrongálta. Ujabb táviratok szerint a merényletnek, amelyet katonai összeesküvés készítet elő, *szenzációsabb részletei is vannak.* Ime:

Hiteles tudósítások elmondják, hogy a görög vizkereszt napján rendezett Névaparti ünnepség alkalmával a státuspalota előtt díszsátor volt felállítva s ebben foglalt helyet a cár. Körülötte állottak a nagy hercegek, a főpapok s az arisztokraták. Sok ezer ember tolongott a nagy látványosság körül. A Néva tulsó partján négy üteg tüzer volt felállítva *Mihály meklenburg-strelíci* herceg parancsnoksága alatt.

A merénylet abban a pillanatban történt, amikor az egyházi szertartást rendező főpap a megfagyott folyóban ütött léken keresztül a vízbe mártotta a feszületet. A négy üteg tüzeresség ágyui egyszerre eldőrdültek, hogy díszsörtüzet adjanak. A lövés pillanatában két ponton iszonyu rémület támadt.

A téli palota Nikoláj termébe dörögő robajjal csapott be egy ágyugolyó s az aranyos terem csillárját összezúzta. A terem zsufolva volt, mert innen nézte a *diplomáciai kar* az ünnepséget. Csodával határos, hogy az ágyugolyó csak egy *rendőrt ölt meg.* A diplomata rémülve rohantak ki a palotából. A cár díszsátora körül még nagyobb volt a rettegés. Ott is lezuhant egy ágyugolyó s *hir szerint a cárt meg is sebezte.* Az örült zavarban a cár halásápadtan kiáltott a *rendőrfőnök felé, hogy azonnal tartóztassa le a négy üteg tüzerességét.*

A cár és kísérete kozákok sorfalá között a télipalotába hajtatott, miközben a nép a cárt *szidalmakkal* illette. A kozákok erre kancsukával támadtak a nagy tömegre: sok embert véresre vertek s több százat letartóztattak. A cár palotáit katonaság vette körül, mert a merénylet hírére valósággal *kitört a városban az anarchia.*

A tüzerütegek parancsnokát azonnal *letartóztatták*, a tiszteket is, a legénységet pedig a kozákság körülvette s *börtönbe zárták őket.* A felizgatott tömeg behatolt az államnyomdába s ott mindent összerombolt. Az államnyomda munkásai is segítettek rombolni, majd a zavarogókhoz csatlakoztak s úgy jártak be az utcákat. A forradalmi hangulat növekvőben van Szentpétervárott s már az ország más részein is kitört a zavargás. A merényletről szóló táviratokat nem továbbítják az orosz távirat hivatalkák; az eseményekről csak levélben küldötték értesítést a lap tudósítók.

AZ EGYHÁZ.

△ **Vallásos felolvasás.** A „Szent Antal” társaság legközelebbi felolvasó estélyét e hónap 15-én (szerdán) este 6 órakor a római katolikus főgimnázium dísztermében fogják megtartani, mely alkalommal dr. Szamosi János egyetem tanár olvas fel az egyház és vallás szolgálatában álló művészetekről.

A választás és a zsidók.

Irsay beszéde. — Nehány ur nyilatkozik. — Egy levél. — Rosszakaratu félremagyarázás.

A kiket nem adott el Smiel Dávid.

— Saját tudósítónktól. —

— január 20.

Irsay József református lelkész a tegnapielőtti, Vigadóbeli programbeszéd során egy a vendégeket üdvözlő lendületes és hatásos részlettel kihimézett szónoklatot mondott s szavait zúgó tapsviharral és megmegújuló ovációval kísérték a jelenlevő ezerek. Többek közt, — szellemes könnyedséggel kirajzolva a mostani uralom körvonalait, — a mindenkori kormányok nem nemzeti mivoltának bizonyítékául fel-említette, hogy a frissen sült nemesek jórésze Tarnopolból kerül a kutyabőrös intelligencia névjegyzékébe. Minden józan ember érthette e metaphora jelentőségét: azt, hogy a kormányok idegeneket neveznek ki nemessé. Kétségkívül való, hogy a nemesítés komolysági értéke: nulla, ám ha formáságként még mindig fennáll, s még mindig akadnak emberek a kik becsesnek tartják, akkor természetesen a hozzá való jutás jogcímét is meg kellett szabni. Ismeretes, hogy hivatalosan milyen okok miatt adnak valakinek kutyabőrt: társadalmi vagy közgazdasági tevékenységért, de e mellett mint alapfeltétel követelik az, hogy az illető a nemzet testébe beolvadt legyen, s hazafias állampolgárként működjen, a mely két kívánalom nem egyéb mint az egyéni hiúságnak a nemzeti egység részére való igen észszerű és helyes megvámolása. Így állván a dolog, igenis megrosvandó az, ha a kormány a cimkórság kama-tait a Wertheim szekrényekből fizetteti ki, ellenben lelkiismeretlenül eltekint az alapfeltételektől. Így történik aztán, hogy a kormányok pazarul szórják a kutyabőrt hatra-vakra olyan idegeneknek (van köztük katolikus, református, evangélikus, zsidó is,) a kik például magyarul egy szót sem tudnak. — Ezt a folyamatot nevezte Irsay József *tarnopolizmus*-nak, — egy idegen város nevéét kölcsönözve ki, — s ime négy szó: *Horovitz Béla* volt fogházi babievs-szállító, *Pollák Samu* aszfaltsöpögtető, s végül *Kirschner Jakab*, — a kinek termete lehet súlyos, de politikai véleménye nem az, — felekezeti heccelődést kezd, s a *Nemzeti Hírlap*-ban kijelentik, hogy ők nem tartozhatnak olyan párthoz, a mely antiszemita. Horovitz Béla még a pártgyűlésen is ugy-

tapsolt Irsaynak, mint egy örült ki letépte láncát, s csak másnap reggel ébredt annak tudatára, hogy tulajdonképen nem az általa is tüntetőleg ünnepezt Irsay szónokolt, hanem egy néppárti apostol szájaskodott. Látnivaló tehát, hogy a négy ur közül néhánynak valami különös oka lehetett a kilépésre, talán olyan ok a mely jövedelmező, de semmiesetre sem az az ok, a melyet megneveztek. Miért fáj Horovitz uréknak Tarnopol; mi közük nekik Tarnopolhoz, az osztrák helységhez, s mi bántja őket akkor, a mikor szidja valaki a magyarul sem tudó magyar nemeseiket? Mert értsék meg Horovitz urék: Irsay József nem a zsidóság, hanem az idegen bevándorolt-ság képzetét akarta felidézni, a mi ép Tarnopol említésével sikerülhetett neki legnépszerűbb formában, mert hisz tudvalevő, hogy arról a környékről jön ránk a legsűrűbb idegen invázió. Hogy ez a betelepülés véletlenül izraelita jellegű, az mellékes, s csupán az említhető meg, hogy maguk a magyar zsidók leghevesebb ellenségei a lengyel határ felől hozzánk tolvuló idegen csapatnak. Es hogyha antiszemita lett volna az a beszéd, hol maradt többi izraelita, a ki megsértődik; miért csak négy ur vonul vissza? A Nemzeti Hírlap gyémántos slágerként vágja ki a Horovitzék levelét; na hátha csak levél kell, ime itt van egy levél, egy intelligens, uri és okos zsidó embertől, s ezekből a sorokból kitetszik, hogy ép csak Horovitz urék fedeztek fel faji sérelmet:

Nagyságos

Irsay József ev. ref. lelkész
urnak

Helyben.

Mély megilletődéssel olvastam gyönyörű beszédét s nem a pillanatnyi hevülékenység, annál kevésbbé az ismeretségi viszketegség ragadja tollamat az írásra, de egyedül azon érzés, mely lelkem egész valóságát fogva tartja. Nagyértékű beszédje — szinte mintha szívem mélyéből olvasta volna ki — ez igaz őszinte magyar beszéd, melyhez hasonlóként rendszeren az ember fejét török be, e minden szavában történelmi igazságokat rejtő, szomorú valósággal telt atyai intelmek voltak azok, melyek kieroszakolják belőlem e néhány sort. — Ritkán éreztem valamely politikai beszéd után lelkemben oly hatást, mint éppen a mai szomorú magyar viszonyok alkalmával nagytiszteletű Uramnak tegnapi beszéde után, mert ez az aranyigazságok beszéde volt! Sok és szomorú igazságok vannak e

beszédben, érzem egész valómban s bizony nagyon sokan volnának, kiknek nem ártana, ha e beszédből a tanulságos igazságokat magukba szívják, hogy felidülve, megismernék önön magukban a magyart, az igaz hazafit s jobban szívükön viselnék drága magyar hazánk sorsát.

Az Ur Isten éltesse Önt mélyen tisztelt Uram s adjon a Mindenható Önnek sok ily igaz sikereket, hogy a még tévelygő honfiakat az igazság útjára tudná téríteni, megértetve velük e szavakat: „ébredj magyar, veszélyben a hazánk!”

Fogadja Uram hazafias üdvözetem kapcsán kiváló nagyrabecsülésem őszinte nyilvánítását és vagyok

kiváló tisztelettel

Vajda Béla.
kereskedő.

*

Különben álljon itt az Irsay József nyilatkozata, mely minden kételyt eloszlathat:

Nyilatkozat.

A helybeli kormánypárti sajtó és egyesek pártpolitikai célokra akarják kihasználni a tegnapi programbeszéd alkalmával elmondott beszédem egyik mondatát. Antiszemitának hirdetik engem és bennem az egész szövetkezett ellenzék. Tudom, hogy az egyesült ellenzéknek nem bennem van az ereje: a minthogy a világban irodalomnak se a „Nemzeti Hírlap” van a dicsősége. De azért még sem szeretném, ha akárminő szavaimat bárki is félremagyarázhatná. Én igenis ellenszenvvel nézem az idegen elemet, a mely akárhonnán ide bevándorol és nem ismeri el hazájának Magyarországot, nem ismeri el nemzetének a magyar nemzetet. A mely áruba bocsájta pénzért szavát, lelkiismeretét. A mely csak a felett vitatkozik, ha vajjon a vezetők vegyék-e át a Judás pénzt, — kiknek önzetlenségében nem bízik, — avagy közvetlenül kapja meg mindenik a maga osztalékát. De ezzel soha nem azonosítottam a hazafias magyar izraelitákat. A melyik egy nyelvet beszél velem és egy hazát vall velem. Legyen e hazának polgára bármely nyelvű, bármely nemzetiségű, testvéremnek vallom, ha magyar: ellenszenvvel nézem, ha nem az. Ezt mondtam a tegnapi, ezt vallom ma és mindenkor.

Kolozsvárt, 1905. január 20.

Irsay József.

*

Es végül még egyet, Irsay József beszédéből — lett legyen az bár milyen — nem lehet politikai pártkérdést csinálni. Irsay szónoklata magánvélemény, s ha valaki erőszakosan kivételalóságokat talál benne, legfőlebb csak arra lehet ok, hogy kifogást emeljen ellene, de nem arra, hogy az ellenzék tegye érte felelőssé. Mert nem gondolják Horovitz urék, hogy talán mégis csak furcsa, mikor valakit egy község nevének pusztá említése arra bír, hogy a 48-as alapról áttérjen a 67-esre?

*

Vettük közlés végett a következő nyilatkozatokat:

I.

Alulírottak Kolozsvár sz. kir. város választójoggal bíró polgárai ezennel kinyilatkoztatjuk, hogy hitközségünk elnöke Hirsch Adolf úrral az országgyűlési képviselő-

választásnál követendő eljárásra nézve sem elnöki minőségében sem mint magánszeméllyel semmiféle irányító politikai tárgyalást soha nem folytattunk és így a hitközség vezetősége részéről befolyásolásra szó sem lehetett. A lapok szerint illetéktelen egyéneknek alant írottak bármelyike nevében esetleg a hitközség cégére alatt történt üzemeltetése fölött legmélyebb megbotránkozásunkat fejezzük ki, annál is inkább, mert mi nem tartozunk azok közé, kiket anyagi vagy egyéb előnyökkel és ígérettel befolyásolni lehet.

Kolozsdár, 1905. január hó 12-én.

Schwarz Józse, Halász Jenő, Róth Mór, Dreikursz Herman, Hirsch Elek, Leber Herman, Blumenfeld Simon, Simon Mór, Ábrahám Izsák, Gronner Ferenc, Farkas Salamon, Bachus Mór, Friedmann Pinkás, Lebovics Márton, Peller Adolf, Dávid Ábrahám, Arbermann Jakab, Lebovics Izidor, Benedek Armin, Homonnai Adolf, Wertheimer Vilmos, Izsák Mór, Zélig Samu, Jakobi Adolf, Wertheimer Áron, Jakobi Lajos, dr. Rudas Gerő, Klein Sámuel, Grác Herman, Wertheimer Dezső, Stamberger Sámuel, Grünfeld József, Diámánstein Bernát, Neumann Mór, Boskovics József, Salamon Herman, Wertheimer Mózes, Berkovics Samu, Kohn Lajos, Veinberger Lajos, dr. Grün A. Lipót, Deutsch József, ifj. Veisz Lajos, Indig Mór, Izsák Mór, Czauderer Salamon, Bergner Mór, Izsák Bernát, Brunner Elek, Sámson Jakab, Hellmann Salamon, Kohn Zsigmond, Grünfeld Ansel, dr. Harth Albert, Tischler Mór, Hirsch Jenő, Jakobi Áron, Weisz Lajos, Brunner Izsák, Brunner Samu, Grünwald Mór, Vertheimer Miksa, Hübschmann Mór, Karpf Gyula, Kertész Márton, Pollák Salamon, Fried Izsák, Weisz Sámuel, Lederer Albert, Simon Jakab, Wolf Sámuel, Keller Márkus, Hirsch Mór, Goldmann Izidor, Bara Áron, Hárnik Ignác, Neumann Károly, Eisenberger Ábrahám, Farkas Adolf, Hartman Leopold, Lövi Ignác, Rosenfeld Lévi, Fischer S., Lusztig Mór, Lusztig Lajos, Knapf Jakab, Geiszt Mór, Hermann E., Holländer Márton, Braun Jenő, dr. Wettenstein József, Fischer József, Geiszt Efraim, Hirsch Mór, Deutsch Jakab, Fettermann Ignác, Hartman Mór, Deutsch Lipót, Peller Áron, Adler Adolf, Kasztner Izsák, Péterfi Mór, Hirsch Herman, Goldstein Mihály, Kohn L. József, Noszin Samu, Goldman Bernát, Gál A. Samu, Máyer Sámuel.

II.

Alulírott, mint a hitközség elnöke, a felmerült híresztelésekkel szemben kijelentem, hogy semmiféle politikai párt vezetőségével az izr. vallású választópolgárok ügyében soha nem tárgyaltam és ilyenemű tárgyalásra vagy bármilyenemű kijelentésre senkinek megbízást nem adtam.

Kolozsvár, 1905. január hó 20-án.

Hirsch Adolf,
az izr. hitk. elnöke.

MULATSÁG.

+ A megye mulat. A vármegye-házban ma este tartják meg a második családias összejövetelt, az ugynevezett vármegyei pikniket. Általában a tisztviselők és hozzátartozóik számára szokták rendezni ezeket a szűkebb körű piknikeket, de a ki részt óhajt venni egy ilyen mulatságon, az forduljon az alispáni hivatalhoz, a hol a legnagyobb készséggel szolgálnak meghívóval.

+ **Mulatság Bonchidán.** Szépen sikerült házi estélyt rendezett a napokban a bonchidai ifjúsági egyesület, a melynek az ottani református és római katolikus lelkészek, Bartók Béla és Szabó Ferenc tevékeny vezetői. Az estélyen, mely tánc-csal volt egybekötve, felolvasott a két lelkész, a kiknek békés együttműködése szép példát szolgáltathat sok erdélyi községnek; a hol a különböző vallásfelekezetek egymás irányában nem ismerik a vallási türelmességet. Volt az estélyen több sikerült szavalat és szép ének, a melyekből különösen Lakatos Ilonka és Gutkovszky Adél, Nagy Sándor és Kelemen László vették ki részüket. Az utóbbi különösen mint karmester, nagy buzgalommal vezeti az ottani ifjúsági dalárdát.

APRÓSÁGOK.

A margittai jelöltség. — Jár-e Feilitzsch orfeumba? — Hegedüs menesztése és Szádeczky Lajos dr. — A tízed választmány.

— Saját tudósítónktól. —

A „Nemzeti Hírlap” egy cseppet sem ildomos modorban kíváncsiskodik Pisztori Mór *magánlevelének* dolga iránt. Nős, minket a magánlevelek tartalma nem érdekel. De ezennel teszünk a „Nemzeti Hírlap”-nak egy ajánlatot. Ha tisztelt lap-társunk meg fogja mondani, hogy a Hegedüs által a miniszteri lázra nézve mondottakban kinek van igazsága: neki-e avagy Mikszáth Kálmán-nak (lásd „Az én kortársaim” 98. lapját) továbbá, ha t. lap-társunk körülményesen elmondja Hegedüs miniszteri székéből való menesztésének okait: ki lesz elégitve a Pisztori levele iránt való tolakodó kíváncsisága. Az utóbbira nézve ezenel megkönnyítjük a dolgát lap-társunknak. Ismételtlen figyelmébe hozzuk, hogy Szádeczky Lajos ur, a nagy jellem, tud diszkrét részleteket arról a menesztésről. Jó lesz tehát hozzá fordulni, ő a történet-író alaposágával és a tudós objektivitásával fogja megadni a szükséges felvilágosítást.

*

Feilitzsch báró nem jár színházba. Feilitzsch bárónak ezt a negatív érdemét(?) — szemben Wesselényi báróval — nagy gaudiummal újságolja a Hegyesy Vilmos ur lapja. *Azt hogy orpheumba sem jár, mint az igazság felesküdt hive: nem meri konstatálni.* Egyébként kissé furcsának találjuk azzal dicsekedni, hogy a nemes báró nem jár színházba. *Mint a szinügyi bizottság tagjának kötelessége volna járni.*

Nem mi, hanem a „Nemzeti Hírlap” mondja tehát azt, hogy Feilitzsch báró kötelességét nem teljesíti. Mi nem is csodálkozunk rajta. *Hisz ennek a kötelességnek a teljesítése nincs dotációval összekötve.*

*

Még egy kérésünk van a „Nemzeti Hírlap”-hoz. Azt olvassuk ugyanis belőle, hogy Margittán biztos a Feilitzsch báró megválasztása. Nő, ha annyira biztos: akkor igazán nem értjük, mire jó neki a kolozsvári jelöltség fenntartása? Feilitzsch báró ur a napokban azt a kijelentést tette, hogy a választási harcban személyi animozitást lát maga ellen érvényesülni! Nős, ha ez így van, még kevesebb az ok a jelöltség fenntartására, mert hisz eszerint a kolozsvári esetleges győzelem is csak személyi érvényesülést jelentene, nem pedig elvi diadalt. Ismételtlen kérjük tehát: ha már Margittán amugy is biztos a diadal és Kolozsváron a küzdelem inkább személyes jelleggel bír: minek való az ilyen körülmények között feltétlenül okatlan és céltalan jelöltség fenntartása?

*

A kolozsvári kormánypárti választási irodában Dorgó ur vezénylete alatt lázas buzgalommal cimezzetik a meghívókat a diurnisták. Dorgó ur minden kolozsvári választót kinevezett „*választmányi tag*”-nak. Nap-nap után a következő szövegű meghívókat szórják világga:

„A tízed-választmány ma délután 5 órakor, a parthelyiségben (New-York szálló emeleti terme)

GYÜLÉST

tart, melyre a választmányi tagjait tisztelettel meghívom.

A tízedelnök.”

A kormánypárti, de főleg az ellenzéki választók meghatva veszik tudomásul, hogy őket milyen magas megtiszteltetés érte: tízed-választmányi tagok lettek, — eoipsó biztos vokok, akiket besoroztak a Feilitzsch-Hegedüs regimentbe.

Dorgó ezredes pedig csodálkozik, hogy a mai címkorságos világban, nem csak, hogy az *ellenzéki*, de még a *kormánypárti* vokok sem reflektálnak a gyönyörű titulusra s távolmaradásukkal tüntetnek. — Ez is az idők jele.

Smiel Dávid pöre.

Érdekes járásbirósági pör.

— Saját tudósítónktól. —

A mostani választási harccal is bizonyos vonatkozásban álló, érdekes járásbirósági pör folyik jelenleg Kolozsváron. A főszereplő: **Smiel Dávid**, a sokat emlegetett kormánypárti kultúrtenyező, a ki beperesítette Wertheimer Áront, mert ez szerrinte azt állította róla, miszerint a mult képviselőválasztás alkalmával egy listát nyújtott be a kormánypártnak s attól pénzt kapott, mivel azt ígérte, hogy a *névjegyzékben szereplőket leszavaztatja a kormány mellett.* Az érzékeny Dávid becsületét keresendő, törvényre hurcolta Wertheimert, ám akkor a tárgyalás — melyre többek közt tanuként beváltak idézve: *Glasner Mór* főrabbi, *Kohn József* és *Kohn Zsigmond*, — elhalasztódott, mivel a dolgok úgy alakultak, hogy az állítólagos rágal-mazó *nem Wertheimer*, hanem *Kohn Zsigmond*. Az új tárgyalás mára volt kitűzve, de a vádlott Kohn nem jelent meg azon, hanem ügyvédje útján orvosi bizonyítvánnyal igazolta, hogy betegsége miatt keil távolmaradnia. A törvényszék Kerekes dr. útján megvizsgáltatta Kohn

Zsigmondot s megállapítódott, hogy Kohn tényleg súlyosan beteg. Így elhalasztották a tárgyalást, de legközelebb megtartják, a mikor is — mint mondják — *nyomós bizonyítékokat hoznak fel a Smiel Dávid seftelésének valóságára mellett,* rámutatva ezzel a szabadelvűpárt szemérmetlenkorruptiójára. Ki fog majd derülni, hogy a kövér Dávid ugy kufárkodott a szavazók nevében, de azok tudta nélkül, — mint mikor más szegfűszegget árul.

Kolozsvár villanyfényben

Az építő-bizottság ülése.

— Saját tudósítónktól. —

A városi elektromos mű építését ellenőrző-bizottság tegnap délután 3 órakor Szvacsina Géza polgármester elnöklete alatt ülést tartott. A bizottság tagjai közül jelen voltak: Fekete Nagy Béla v. tanácsos előadó, Hubert Iván vízvezetési igazgató, Gajzágó Manó t. főügyész, dr. Kiss Mór, Somody István, Buzogány Gyula posta- és távirad-főmérnök, Póczy Mihály városi főmérnök, B. Bakk Lajos, Igaz Lajos kulturmérnök és Páll Andor mérnök; a Ganz-gyár képviselőjében: dr. Hoór T. Mór műszaki igazgató és Medgyesi Ferenc főmérnök.

Dr. Hoór előterjesztette a Ganz-gyár azon beadványát, melyben a Kolozsvár és Hidegszamos közötti területen a magas feszültségű villamos áram vezetésére szükséges légvezeték kifeszítésére az építési-bizottság által szerződésileg megállapított vörösfenyő-oszlopok helyett szabványos tölgy oszlopok beállítását javasolja, azért, mert ezeknek darabját 5 koronával olcsóbban szállíthatja a cég és ezáltal a város 5000 koronát takarít meg. Kéri az erre vonatkozó sürgős döntést, mert a szükséges oszlopok kivágatását legkésőbb február közepéig meg kell kezdeni, hogy azok a pontos időre kikészíthetők legyenek. A bizottság szakértői nem tudván még biztos felvilágosítást adni, hogy az öt koronányi árengedmény megfelel-e a helyi piaci viszonyoknak, több szakértő meghallgatását határozták el és a jövő héten fognak a beadvány felett érdemben dönteni.

A városi főmérnök indítványára a vízkivételi mű, valamint a város területén az elektromos mű munkálatainak ellenőrzésére az építő-bizottság egy 500 korona havi fizetéssel javadalmazott mérnöki állás kreálását határozta el és erre nézve az állásnak március 1-én leendő elfoglalásának feltétele mellett, pályázatot fognak hirdetni.

Dr. Hoór bejelenti, hogy a vármegye alispánja a mai napon az *ideiglenes építési engedélyt megadta* azon indokolással, hogy az érdekeltek részéről kifogás az engedély ellen nem tétetvén, az ideiglenesen kiadandó volt. Egyben felhívta a gyár képviselőjét, hogy a vízjog végleges átruházása iránt a jövő hét folyamán az alispánnak tegyen előterjesztést. Erre nézve javasolja,

hogy a várossal egy együttes kérvény adassék be a vízjog és öszzes tartozékainak a városra leendő átruházása tárgyában.

A bizottság az indítványt elfogadta és ezzel az ülés véget ért.

VÁLASZTASI NAPLO.

*

I. KERÜLET:

Az ellenzék jelöltje: Dr. Pisztori Mór egyetemi tanár.

A kormánypárt jelöltje: Hegedüs Sándor.

Az ellenzék jelöltje programbeszédet tartott: január 15. d. u. 3, a Vigadóban.

A választás napja: január 26.

A választás helye: Az Unió-utca Vigadó és a Vármegyeháza.

A választás vezetője: Kolozsvári Sándor egyetemi tanár. Az első szavazatszedő küldöttség elnöke: Kolozsvári Sándor egyetemi tanár. A második szavazatszedő küldöttség elnöke: dr. Czikmártoni Ottó ügyvéd. Helyettes elnökök: dr. Sárkány Lajos és Böhm Mihály. Választási jegyzők: dr. Kozma Endre és dr. Jeszenszky Gyula.

A szavazás kezdete: d. e. 8 órakor. **A Vigadóban szavaznak:** a Belmonostor tízed reggel 9-től 10 óráig; a hidelvei tízed 10-től 2 óráig; **a megyeháznál szavaznak:** a Belszén-tized 9—10-ig, a Külmonostor-tized 10—12-ig, a Kül-szén-tized fél 12—1-ig és a kolozsmonostori tízed 1—2 óráig.

Az ellenzék pártirodájá: Unió-utca 6. sz. (Grébe-ház) **Az ellenzék pártirodájának vezetői:** Tanács József és K. Köncsey Imre. Hivatalos órák egész nap. **Telefonszám:** 503. Ha valakinek panasza vagy mondanivalója van, itt mindig szívesen adnak felvilágosítást.

II. KERÜLET:

Az ellenzék jelöltje: Br. Wesselényi Miklós.

A kormánypárt jelöltje: Br. Feilitzsch Arihur.

Az ellenzék jelöltje programbeszédet tartott: január 19-én d. u. fél 6 órakor a Redoutban. A programbeszéd jelen voltak: br. Bánffy Dezső, gr. Dessewffy Aurél.

A választás napja: január 26.

A választás helye: A város közgyűlési terme és az anyakönyvi hivatal.

A választás vezetője: dr. Lukács Adolf egyetemi tanár. **Az első szavazatszedő küldöttség elnöke:** dr. Lukács Adolf egyetemi tanár; **a második szavazatszedő küldöttség elnöke:** Pollák Lajos máv. felügyelő. **Helyettes elnökök:** Dr. Széchy Ákos és Pokoly József. **Választási jegyzők:** Féder Ottó és Balázs K. József.

A szavazás kezdete: d. e. 8 órakor. **A városházán szavaznak:** a belközép-tized 9-től 11-ig; külközép-tized 11-től 12-ig; Ovár-tized 1-től 2 óráig. **Az anyakönyvi hivatalban szavaznak:** a kétvízközi-tized 9-től 12-ig; Belmagyar-tized 12-től 1-ig és a Külmagyar-tized 1-től 2 óráig.

Az ellenzék pártirodájának vezetői. Dr. Tutsek Sándor és Dr. Pap József Hivatalos órák egész nap. Telefon szám: 499. Ha valakinek panasza vagy mondanivalója van, itt mindig szívesen adnak felvilágosítást.

LEGUJABB.

A „NAPLO” távirati és telefon-tudósítása.

Háromszázötvenezer koronás sikkasztás.

Budapest, jan. 20. (Saj. tud.) Eperjesről sürgönyzik: Toperczér Albert a bártfai takarékpénztár igazgatója 200,000 korona elsikkasztása után megszökött. Toperczér a város legtekintélyesebb polgárainak egyike volt és számos tiszteletbeli állást töltött be. Az érdekeltek az igazgató szökésének hírére megostromolták a takarékpénztárt. A bártfai takarékpénztárt 1869-ben alapították 120,000 korona tőkével. A betétek a legutóbbi kimutatás szerint 3 millió koronára rugtak. Az intézet az utolsó évben 20 százalékot fizetett.

Budapest, jan. 20. (Saj. tud.) Eperjesről táviratozzák, hogy a Bártfai Takarékpénztár igazgatója Toperczér Albert, a ki a börzén is játszott háromszázötvenezer koronát sikkasztott. Toperczér a sikkasztás fedezésére felajánlotta vagyonát, de még így is nyolevanezer korona fedezetlen maradt. A sikkasztó ellen nem tettek bünvádi feljelentést.

Tisza István Miskolcon.

Budapest, január 20. (Saját tud.) Tisza István miniszterelnök hétfőn tartja programbeszédét Miskolcon.

A német kereskedelmi szerződés megkötése.

Budapest, január 20. (Saj. tud.) Bécsből táviratozzák, hogy ma megkötötték a magyar-osztrák-német kereskedelmi szerződést.

Apponyi Albort gróf körútja.

Budapest, január 20. (Saját tud.) Temesvárról sürgönyzik, hogy Apponyi Albert gróf ma Temesvárott, Lisznyán, Bogáson, Szakálházán, Becskereken, Ujsebesen és Temeszentandrán tartott politikai beszédeket.

Barabás Béla programbeszéde.

Budapest, jan. 20. (Saját tud.) Barabás Béla ma tartotta programbeszédét a főváros VII. kerületének polgársága előtt. A függetlenségi jellőt mellett igen nagy a lelkesedés.

NAPLO.

— Hírek. —

Gyilkosság Fejéden.

— Saját tudósítónktól. —

A Kolozsvárhoz közel fekvő Fejérd község békés nyugalmát a napokban egy véres esemény zavarta fel. A tanulatlan nép, a mely előjáróban mindig kételkedik és bennük látja minden nyomorúságának egyedüli okozóját, — fellázadt tanítója ellen és dühében fejét kívánta. Nem elégedtek meg ugyanis azzal, hogy az iskolába betörték és ottan mindent felforgatva Konrai Sándor tanítót a tanteremből egyszerűen kidobták, — berohantak Kozma Gusztáv lelkész házába is

és követelték a tanítónak karhatalommal eszközönd azonnali eltávolítását. A jámbor lelkű pap szívükre beszélt a híveknek kérve őket, hogy várják be nyugton a tanító ellen elrendelt fegyelmi eljárás végét. Mert ha a tanító hibás, nem kerülheti el büntetését. A fellázadt nép látszólag lecsendesedett és elégedetten távozott, a hol vasárnapjait tölteni szokta a — *korcsmába*. Itt aztán tovább tárgyalták a nap eseményét és ingerült hangon panaszkodtak el a tanító „üzelméi”-t. A komolyabban gondolkodó elemek védelmére keltek az áldozatnak és menteni igyekeztek Konrai Sándor tanítót, a kinek egyedüli hibája a néppel szemben tanusított erélyes fellépése volt. A védelmezők között Pap Péter egyházgondnok vitte a vezérszerepet, nyugalomra intve a felzúgott kedélyeket. Azonban erejételenül, mert a főkolompók által felbujtatott tudákoskodó parasztok veszedelmesen neki estek a tanító becsületének és azt alaposan befeketi, fenyegetni kezdték Pap Pétert is, hogy ne ártsa magát be a küzdőlembé, mert baj lesz. — Ugy is történt. — Addig veszekedtek, a míg halál lett a vége. Pap Péter ugyanis egyik rokonát Pap Jánost a küzdelem hevében pofon ütötte, a mire Pap János Pap Pétert úgy vágta főbe egy a keze ügyébe került furkós bottal, hogy a tanítót védelmező gondnok rövid szenvedés után meghalt. A csendőrség elfogta a gyilkost és további intézkedést kért a kolozsvári törvényszéktől. Innen a vizsgálóbíró kelyettese Ádám Dénes al-bíró szálított ki a helyszínre és a gyilkost letartóztatva, bekísértette az ügyészségi fogházba.

* Apáthy István dr. hétfőn reggel érkezik haza Olaszországból, a hol tanulmányuton volt.

* Az ötödik tanácsos. Az Ehringer Lajos tanácsos elhalálozásával megüresedett tanácsosi állást — mint biztos forrásból értesülünk — a városi tanács nem akarja betölteni, hanem úgy kívánja a hiányzó munkakerőt pótolni, hogy a folyó ügyeket egy fogalmazóra bizza és a fontosabb ügyeket szétosztja a négy tanácsos között. A tanácsnak az az intézkedése nem helyes és tiltó szót emelünk ellene addig is, míg e tárgyra közelebről visszatérhetünk.

* A választók igazoló-jegyei. A jövő héten megtartandó általános képviselő választásra szükséges szabályszerűen kiállított igazoló-jegyeket a hatóság az illetékes kerületi kapitányoknak tegnap adta ki. Az igazoló jegy a választó polgároknak teljes tájékozást nyújt arra, hogy hol és mely időben szavaznak és azon egyszersmind jelezve van az is, hogy a folyó évi névjegyzékekben felvett szavazókat, igazoló-jegy hiánya miatt, a szavazástól visszautasítani nem lehet.

* Görög műemlékek. Tegnapelőtt este az egyetem II. bölcsészeti tantermében dr. Csengeri János egyetemi tanár a Mária Dorothea egyetemi pénztára javára előadást tartott, a melyen különösen női közönség vett részt élükön Heinrich Józsa tanítóképző igazgatóval, a ki az intézet növendékeit szép számmal elkísérte az egyetemi előadásra. Csengeri tanár vetített képeken mutatta be a londoni, nápolyi, vatikáni és florenci muzeumokban elhelyezett görög műemlékeket és a görög isteneket és istennőket ábrázoló szobrokat, a melyek kiváló becsűvel bírnak.

* Nyilatkozat. Richteit Arthur hirlapíró társunktól az alábbi nyilatkozatot vettük:

A „Szabadság” című politikai napilap munkatársa voltam. Munkatársam lettem először azért, mert az élet kényszerített, másodszer azért, mert a nevezett lap élén ezt láttam programul felírva: „pártoktól független.” A Pisztor dr. programbeszédéről írott tudósítástomat a lap szerkesztője tudtom és beleegyezésem nélkül kormányparti ízűvé változtatta meg. Már akkor ki akartam lépni és csak a megélhetés kényszerítése miatt maradtam a szerkesztőség kötelékében azon feltétel alatt, hogy a függetlenségi politikáról meggyőződésemmel ellenkezőt írnom ne kelljen.

Ilyen körülmények között természetesen, hogy csak napok kérdése lehetett a véleménykülönbségnek a szakadásig való kiélesedése. Ez ma megtörtént. *A mai nappal a „Szabadság” kötelékéből kiléptem.* Kolozsvár, 1905. január 20-án. Richteit Arthur hirlapíró.

* Románok ünnepe. Nagy ünnepe volt tegnapelőtt a kolozsvári románoknak. A vízkereszt napját követő ugynevezett „visszenézés” ünnepe tartotta meg mindkét felekezeti fényes ceremóniákkal. Dél előtt egy a görög katolikusoknál, mint a görög keletieknél hálaadó istentiszteletet tartottak nagy misével. Majd kivonultak a Szamosnak a városi malomnál folyó részéhez dr. Daianu epüres, dr. Florianu görög katolikus lelkész és Rosiescu Tullius görög keleti esperes vezetésével és ottan a Szamos vizét felszentelték. A felszentelt vízből aztán ősi szokás szerint a hívek is vittek haza egy-egy dézsa vizet, a mely a közhit szerint megvédelmézi házuk táját minden bekövetkező veszedelemtől.

* Éjjeli támadás. Különös eset történt az Árva-utcában. Az ágyában fekvő idős Daróczi Józsefet az éjjel egy ismeretlen tettes baltával főbe vágta. Az öreg másnap reggel eszméletére térve vérző fővel önként ment el a mentő-állomáshoz, a hol sebéet kimoszták és bekötözték. A dologban az a legkülönösebb, hogy az öreg állítása szerint az a bizonyos ismeretlen tettes a saját fia — ifju Daróczi József.

* Az elmebeteg. A statisztikai hivatal a vidékre is elküldi az ivot. A falu népe azonban gyanuperral fogadja: hátha valami csalafintaság van a dologban. Egy, már irástudó gazda azonban mégis csak kitöltötte, még pedig a következőképpen!

Van a népszámlálási ivotnak egy rovata, melynek fején ez áll: *Van-e a családban elmebeteg?* A magyar ezt így töltötte ki: — Nem vót istáalom egy se. Se az apám, se az anyám, se az öregapám, se az öreganyám. Se az aszszony apja, se anyja, se öregapja. Egyedül az én eszemet vette el az a jó Isten, mikor a sógornak aláírtam a váltót...

* Kolozsvári betörők. A kolozsvári betörő bandát, a kik összesen harmincöt betöréses lopást követtek el, tegnap kísérte át a rendőrség az ügyészség börtönébe. A lopott tárgyakat mint bűnjeleket két szekérre rakatták és a vizsgálati foglyokkal szállították át a törvényszékhez. A szokatlan látványosság-

nak természetesen tekintélyes számú nézőközönsége akadt, a kiknek sorában megjelent több külvárosi káros gazda is, és nem a legbarátságosabb hangon kívánt jó utat a veszedelmes betörőknek.

* Baleset munka közben. Károly György 40 éves napszámos, a ki a B. Bak Lajos gyárában dolgozik, vigyázatlansága folytán a deszkagyűlölő géppel jobb hüvelykujját lemetszette. A megsérült embert a mentők vitték ápolás alá.

* Nyilkos szülész. Megirtuk, hogy tegnapelőtt Paller Mihályné 40 éves szülésznő Pata-utca ujsorban levő házában gyufaoldatot ivott és bevették a belgyógyászati klinika. A szerencsétlen asszonyon bélmosást alkalmaztak, de az orvosok minden törekvése hiába valónak bizonyult, mert Pallerné a tegnap éjjel 3 és 4 óra között iszonyatos fájdalmak között kiszendvedt. A holttestet átvitték a bonctanintézetbe.

SZINHÁZ

☉ Bárdi Gabi a Kuruc Furfangban. Tegnap este a *Knruc furfang* tűzről pattant menyecskejében lépett fel harmadszor a vendégszereplő Bárdi Gabi. Bőskéje egy a paraszt, mint az ágrófné alakban tetszetős és hatásos volt. Dévajkodásával, eleven játékával sok életet vitt a szinpadra, amely nálunk mostanában meglehetősen unalmas képet szokott mutatni. Több dalát megújrazták, s a felvonások után sok tapsot és virágot kapott. Itt említjük meg hogy Bárdi ma este bucsuzik el a kolozsvári közönségtől a *Modell*-ben, a melyben csütörtökön is szép sikert aratott.

☉ Z. Bárdi Gabi bucsufellépése. Tekintettel a nagy érdeklődésre, a melylyel a közönség Z. Bárdi Gabi fellépéseit fogadta, Megyeri igazgató felkérte a művésznőt, hogy játszik még egyet. A művésznő engedett az igazgató kérésének. Így tehát Z. Bárdi Gabi még egyszer eljásza bucsuzóul legkiválóbb szerepét „A modell”-t, melynek tegnapelőtti előadására sokan nem tudtak jegyet kapni. Z. Bárdi Gabi bucsufellépését ma rendes helyekkel, páros számú bérletben adja az igazgatóság. Souppé dallamos operettje, melyet 1901. április havában adtak először Z. Bárdi Gabival, ma ugyancsak Z. Bárdi Gabival éri meg jubiláris 25-ik előadását.

Törvénykezés.

Fölmentett váltóhamisító.

Egy érdekes pör.

— Saját tudósítónktól. —

— január 20.

Ábrahám Áron kolozsborsai kereskedő tavaly április 22-én egy 600 koronáról szóló váltót nyújtott be a Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbanknál és minthogy azon br. Bánffy Ernő nagybirtokos, továbbá Ábrahám Márton jómódú borsai kereskedő aláírása szerepelt, a bank a váltót leszámította. Kiszült azonban, hogy sem báró Bánffy Ernő, sem pedig Ábrahám Márton a váltót nem írták alá. Miután rájöttek, hogy a váltót Ábrahám Áron nyújtotta be a bankhoz és ugyancsak ő vette fel a 600 koronát, följelentést tettek ellene a bíróságnál.

A kolozsvári kir. törvényszék két ízben is főtárgyalást tartott ebben az ügyben; kihallgatta Cigler Béla

takarékpénztári főkönyvelőt, a ki eskü alatt igazolta, hogy Abraham Áron számítottatta le a váltót; kihallgatta továbbá dr. Kolozsvári Sándor és dr. Óváry Kelemen egyetemi tanárokat, mint írásszakértőket, a kik határozottan azt vallották, hogy az aláírásokat vádolt hamisította. A kir. törvényszék ezen tényállás alapján elítélte tehát Abraham Áront két évi fegyházra. Az ügy vádlott felebbezése folytán a kolozsvári ítélőtáblához került fel, ahol ma tartották meg a felebbviteli főtárgyalást Heppes Miklós kir. ítélőtáblai tanácselnök elnökelete alatt. Vádlottat dr. Fenyő Béla neves kolozsvári ügyvéd vette szárnyai alá és kimutatta, hogy a kir. törvényszék ítélete nem a valóságban, hanem a valóságnak csak látványát épül és hogy a vád részéről produkált bizonyítékok nem elég határozottak és meggyőzők arra nézve, hogy vádlottat nyugodt lelkiismerettel két évi fegyházzal sújtani lehetne. A kir. ítélőtábla a védő hathatós érveit elfogadva fölmentette vádlottat a váltóhamisítás bűntette alól.

Mikor Heppes táblai tanácselnök kihirdette a felmentő ítéletet és vádlottat megkérdezte, hogy megnyugszik-e benne, ez saját fülének sem akart hinni és csak harmadszori kérdés után felelte, hogy megnyugszik az ítéletben.

Jdegenek naplója.

— Kik érkeztek ma Kolozsvárra? —
— január 20.

New-York szálloda. Patzák Kálmán alezredes Fogaras, Elek Tibor joghallgató Budapest, Schaser Frigyes kereskedő Segesvár, Steiner Miksa kereskedő Budapest, Timár Ede kereskedő Budapest, Turi Manó orvos Karczag, Szántó Miksa ügyvéd Karczag, Foglár József őrnagy Nagyenyed, Szereday Aladár birtokos Szt-Mihálytelke, Reich Jakab kereskedő Budapest, Knöpp Albert kereskedő Bécs, Kiss Sándor százados Nagyszeben, Kozma Lajos százados Nagyszeben, Gaál Elemér szolgabíró K.-Sármás, Kiss Árpád százados Marosvásárhely, Phanhauer N. főmérnök Bécs, Heimann Arnold kereskedő Szászrégen, Bóka Iván honv. főhadnagy Nagyszeben, Lengyel János kir. alezredes Nagyszeben, Alexy Albert hadnagy Nagyszeben, Schwartz Ignác terménykereskedő Marosvásárhely.

Panonia Fészl-szálloda. Réh József utazó Budapest, gróf Teleki József Fehérszék, gróf Török Sándor Prága, Veisberger Samu utazó Marosvásárhely, gróf Teleki Jenő Nagysomkut, László Hugó és neje Budapest, Hajdu Árpád hivatalnok Budapest, Moskovics Jakab utazó Budapest.

Központi-szálloda. Bercsi József miniszteri tanácsos Budapest, Gade N. ügyvéd Szolnok, Koch Imre építész Budapest, Tölcs Viktor utazó Budapest, Hercz Viktor gyáros Budapest, Germann Ignátz utazó Budapest, Gellert Ignátz utazó Budapest.

Biasini szálloda. Szigfried Viktor adótiszt Lugas, Kovács Ignátz tanár Budapest, Weber N. gyógyszerész Biga-Sz.-György, Klein Vilmos jogszigorló Miskolcz, Barna Ernő jogszigorló Miskolcz, Fritz László jogszigorló Budapest, Kovács N. jogszigorló Budapest, Barathy Béla tb. szolgabíró Zemplén-Ugarad, Kornis Klementin magánzó, Kovászna, Nagy Miklós jegyző Gyulatelke, Mondra

Alajos gazdatiszt Gyulatelke, Papp Demeter tanító Gyulatelke, Gáll Albert birtokos Szilvás, Kovács Gyárfás ügyvédjelölt Csikból, Kinizsi Gy. magánzó Marosvásárhely, Foris Ferenc joghallgató Miskolcz, Tobak István jogszigorló Budapest, Báncz István kir. kohóanyag kezelő Zalatna, Granitz Géza joghallgató Szombathely.

Főszerkesztő: DR. ÓVÁRI ELEMÉR.

Felelős szerkesztő: SZÁSZ ÖDÖN.

Kiadó: „NAPLÓ” hirlapkiadó-vállalat.

NYILTTÉR

Reggelig nyitva.
A **Jókai** kávéházban Jókai-u. 4. sz. a farsangi idény alatt naponta, éjfél után
friss korhelyleves és valódi szepesi tormás virsli.
Mulató közönség találkozó helye
Heimann Sándor kávész.
Reggelig nyitva.

ÖSZI ALBERT
ékszer és óra nagy-raktára, Kolozsvárt, Wesselényi M.-u. 2. nagy választék ezüst árukba. — Javitások felvállaltatnak.

1500 koronát kereshetnek meg havonként intelligens, jó fellépésű egyének (nők is) egy nagyszabású új irodalmi vállalat terjesztésével. Korvin Mátyás Erdélyi könyvkereskedő Részyvénytársaság Kolozsvárt Deák Fer.-u. 21.

REGÉNY.
Jgélet.
— Regény. —
Írta: Elzéar Pierre. 9

— Tehát előzzük meg kicsit a történetet. Egy jó családból való fiatal leány elveszítette anyját, utolsó fámazát, egész árva lett, csekély vagyonnal. A családi tanács egy távoli rokon gondjaira bízta, ki a saját leányával együtt neveltette.

Valószínűleg ismeri, legalább hír-ből Boismarin urat. Kicsit tulbuzgó, de jó hirnek örvend. A két fiatal leány benső barátságot kötött és Clotild kisasszony még ma is vigasztalatlán barátnője elvesztésén.

Jegyezze meg, hogy a Boismarin család teljesen vieszavonultan élt, nem fogadott senkit, a fiatal leányok legföljebb kétszer-háromszor mentek a hangversenyre évente és még női ismerőseik sem voltak.

Ilyen egyhangú életet élt Ginisty Helén három éven át, míg férjhez ment egy becsületes kereskedőhöz, Peyrel urhoz. Peyrel ur derék fiatal ember, ki imádta feleségét és még most is siratja.

Néhány hónapi házasság után lett az ön bátyja Guilmain Jean házibarátnáluk. Meghódította a fiatal asszonyt és csakhamar bűnös viszony fejlődött ki köztük. Találtak Peyrelnél leveleket melyek kétségtelenül bizonyították ezt. Néme-lyikben a legnagyobb szenvedélyt lehetett kiolvasni. Bátyja levelében sokszor féltékenységgel csillant meg, biztosan a férjére volt féltékeny. Peyrel oly jó lélek, hogy nem vádolta bátyját és bizonyította, hogy nem lehet bűnös. Azt azonban be kellett ismernie, hogy minél gyakrabban járt oda Guilmain Jean, annál kevesebb gyengédségben részesítette őt felesége. Ugy, hogy végtére ő, a férj, csak a barát lett. Pedig csak huszonöt éves. Az ön bátyja negyven éves volt. Itélje hát meg, nem volt-e könnyű dolga az ügyésznek, mikor képletes szavakkal úgy állította őt oda, mint egy csábító kigyót, aki egy földi paradicsom boldogságát jött megmérgezni...

Igy álltak a dolgok és a két szerető férfi és a férj jóságos jellege dacára is kiszivárgott a viszony hire a világba Boismarin ur megjegyzéseket tett emiatt volt gyám-lányánál és Clotild barátnőjének látogatásai is egyre ritkábbak lettek. Peyrelné minden nappal szerelmesebb lett kedvesébe, Guilmain Jean minden estéjét nála töltötte, a fiatal házasságát színházba kísérte és vasárnaponként házában fogadta. Végre is ez a hármás háztartás az egész város beszéd tárgya lett.

Egyszerre csak aztán egy rettenetes esemény mint a menykő csapott le a házasságtörő szerelemre.

A férj távollétében mindég Guilmain Jean kis házában töltötte Peyrelné az idejét. Félreértés támadt közöttük. Egy szomszéd hal-lotta az izgatott párbeszédet. Azután rémes kiáltást. Oda futottak, és ott találták Guilmain Jeant, fél örültem, üvöltözve a meggyilkolt Peyrelné holtteste fölött. Ez röviden a történet. Jegyezze meg azt is meg, hogy csak nekik kettőjüknek volt a lakáshoz kulcsuk. A cseléd szabadságot kapott egész napra és könnyen igazolta hollétét, ép úgy, mint valami befenntes embere, Pyramenak hívják, ki csak reggelenként szokott a házba járni. Őket nem lehetett vádolni. Jean Guilmain mesélt valami mesét, egy levélkéről, mely eltávolította őt néhány órára a háztól, ez az idő elég lett volna a gyilkosság elkövetésére. Mikor haza érkezett, Peyrelné már holtan találta, szívében egy markolatig döfött törrel. Épen kirántotta a törst a sebből és élesztgetni próbálta mikor betoppantak a szomszédok, karjában tartotta és magához szorította az áldozatot, ki el-árasztotta őt vérével, ő pedig csók-jával borította szegényt.

(Folytatjuk).

Sécfalvi Gyárfás Juliska
kávéházába Em-
Balaton ketér, a far-
sangi idény alatt
naponta éjfél
után
friss korhelyleves, valódi sze-
pesi tormás virsli és kassai
sonka kapható.
**A mulató közönség talál-
kozó helye. Reggelig nyitva**

Telefonsz. 538. — Telefonsz. 538.
Banács Flórián cukrász,
Kolozsvár Wesselényi Miklós-utca 14.
Ajánlom lakodalmakra való tortáimat.
Vidékre ingyen csomagolás.
Továbbá: — Továbbá: —
Cukorkáimat Kítűnő Ligörjeimet
Párizsi sütemé- és Thea,
nyeimet Csokoládé és
Fagylalt Tejes-kávémát,
Parfi a legjutányosabb ár
Krémek mellett.
Szulczok.

Hunyadi-Kávéház!
Hunyadi-kávéházban
Hunyadi-tér 5. sz. a.
a farsangi idény alatt
naponta éjfél után
hideg büfé és valódi
szepesi tormás virsli.
A mulató közönség
szórakozási helye.
Tisztelettel
a tulajdonos.
Reggelig nyitva!

B. Bak telepen!
A Nádas-fürdő során fel-
parcellázott üres házhelyek
vagy 2 szoba, konyha, ka-
mara, kert és vízvezetékkel
felépített házak olcsó tör-
lesztéses kölcsönrel és
kedvező fizetési feltéte-
lekkel tulajdonjogilag el-
adók vagy 1905. július hó
1-től bérbevehető. A vas-
uti átjáró alatti saroktelken
több modern uri lakás
és két üzlethelyiség 1905
október 1-től bérbevehe-
tők.
Értekezni lehet
B. Bak Lajosnál KOLOZSVÁRTT,
Malom-u. 28 sz.

= Napló =

független politikai napilap

előfizetési ára:

Egy évre . . .	24 korona
Fél évre . . .	12 korona
Negyed évre . . .	6 korona
Egy óra . . .	2 korona
Egyes szám ára	8 fillér.

Kapható a dohánytözsdekben és minden elárusítónál.

Moldován Miklósné Egyetem-utca 1. sz.
New-York szállodával szembe
uri divat és szabó üzletében

a farsangi szezonra a férfi divat legmagasabb izléséig megrendelhető mérték után ugymint frakk, szalon és szmoking öltözék, ugyanitt bálí ing, nyakkendő, keztü és e szakmába vágó cikkek a legjutányosabb árban kaphatók, miért is számos látogatásért esedez a tulajdonos

20 1-5 **MOLDOVÁN MIKLÓSNÉ.**

Első kézből, a gyárban vásárol Ön olcsón és legjobban!
Első magyar villamos erőre berendezett hangszergyár

STOWASSER J.

királyi udvari hangszergyáros, hadsereg-szállító, a Rákóczi javított tárogató és a hangfokozó gerenda feltalálója

Budapest, II., Lánchíd-utca 5. szám.

Ajánlja saját gyárában készült, általánosan elismert különleges (specialitás) fa-, réz-, fuvó- és vonós hangszereit, czimbalmokat, stb.

Legnagyobb raktár és gyár.

Hegedűk 3-, 4-, 5-, 6- forinttól feljebb, a legjobb felszereléssel.

Hangfokozó gerenda mely által bármely hegedű vagy gordonka sokkal jobb, erősebb és lágyabb hangot nyer (biztos siker); hegedűbe javítással 4-rt.

Harmonikák, legjobb, erős, elpusztíthatatlan hangokkal, 2-20, 3-, 4-, 5- forinttól feljebb. Különleges aczélszaru hangversenyharmonikák, saját minták.

Zenekarok teljes felszerelése előnyös feltételek mellett, jutányos árban, elismert jó minőség, a hadsereg és a legtöbb katonai zenekaroknak szállítója vagyok.

Javítások az összes hangszereken, különleges szakzerű pontossággal, jutányos árban eszközölködnek.

Kezesség minden egyes hangszernél

Kívitel nagyban és kicsinyben!
Arjegyzék minden hangszerről kívánatra ingyen és hérm. küldetik.

Felhívás.

Az „Erdélyrészi általános takaré- és hitel-szövetkezet” (Kolozsvár, Ferencz József út 2.) 3 évre szóló **koronás-évtársulatot** indított meg, a melybe való belépésre a t. közönség ezennel tisztelettel felhivatik.

Az évtársulat tagjai 3 éven át hetenként 1, vagy több koronát fizetnek be betéti könyvre s a **3 év leteltével úgy a befizetett összegek, valamint 5% kamatja s az átirási és késedelmi díjakból eredő jövedelem** a bank által a tagoknak készpénzben kifizettetik. Az említett jövedelemmel a **betett koronák kamatja 10%-ra is felnöhet.**

A tagok kölcsönt nyernek váltóra, kötelezvényre, értékpapírra és jelzálogra, mérsékelt kamattal mellett.

Ha a tag kölcsönt vesz igénybe, a kölcsönt **1-2 koronájával fizetheti 3 év alatt vissza**, ha pedig kölcsönt nem vesz igénybe, de bármely okból a befizetéseket beszüntetni akarja, könyvét másra átruházhatja s azt mint készpénzt bárki átveszi.

A hetenkénti koronás befizetést senki meg nem érzi s így minden tag minden nagyobb áldozat nélkül **három év alatt jól kamatozó tőkére tesz szert.**

Az évtársulatba való belépés mindenkinek melegen ajánlható.

Ujhelyi M. és Társa

könyvnyomdája
Kolozsvár,
Jókai-utca 15. szám.

Elkészítetnek mindennemű nyomtatványok a legújabb és legdiszesebb kiállításban jutányos árakon

Vidéki megrendelések pontosan teljesítetnek

Telefon szám 379.

